

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

<http://libruniv.usarb.md>

Colloquia Bibliothecariorum
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, ediția a III-a
Secțiunea
***Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat
bibliotecar***

**BIBLIOGRAFII ETNOGRAFICE - FORME
NOI ȘI TRADIȚIONALE DE PREZENTARE**

Ana NAGHERNEAC, șef serviciu
Elena SCURTU, Maria FOTESCU, bibliotecare,
Serviciul Informare și cercetare bibliografică
ana.nagherneac@gmail.com

Vineri, 20 februarie 2015

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- O lucrare bibliografică este asemenea unui *sit arheologic*: permite „citirea” domeniului, stabilirea principalelor etape ale evoluției sale, evidențierea instituțiilor performante și a personalităților creatoare care doresc să restituie contemporanilor și posterității un anumit teritoriu al culturii scrise”. (Gh. Buluță)
- Bibliografia etnografică, sau altfel zis bibliografia locală, este un gen al bibliografiei, menirea căreia este de a informa utilizatorul despre resursele documentare consacrate unor regiuni, ținuturi..., de a restitui contemporanilor și posterității valorile perene naționale.
- Se delimitează ca gen aparte în sec. 19, rămânând a fi actuală în toate timpurile, contribuind, grație particularităților sale, la dezvoltarea multiaspectuală a cercetării științifice în mai multe domenii, la dezvoltarea socială și economică, la formarea conștiinței naționale, la cunoașterea trecutului, la educarea dragostei și atașamentului față de țară, plai, neam... *Bibliografiile locale fac temelia bibliografiilor naționale, fie ele generale sau speciale...*

Conceptul de bibliografie etnografică reprezentat în formă grafică

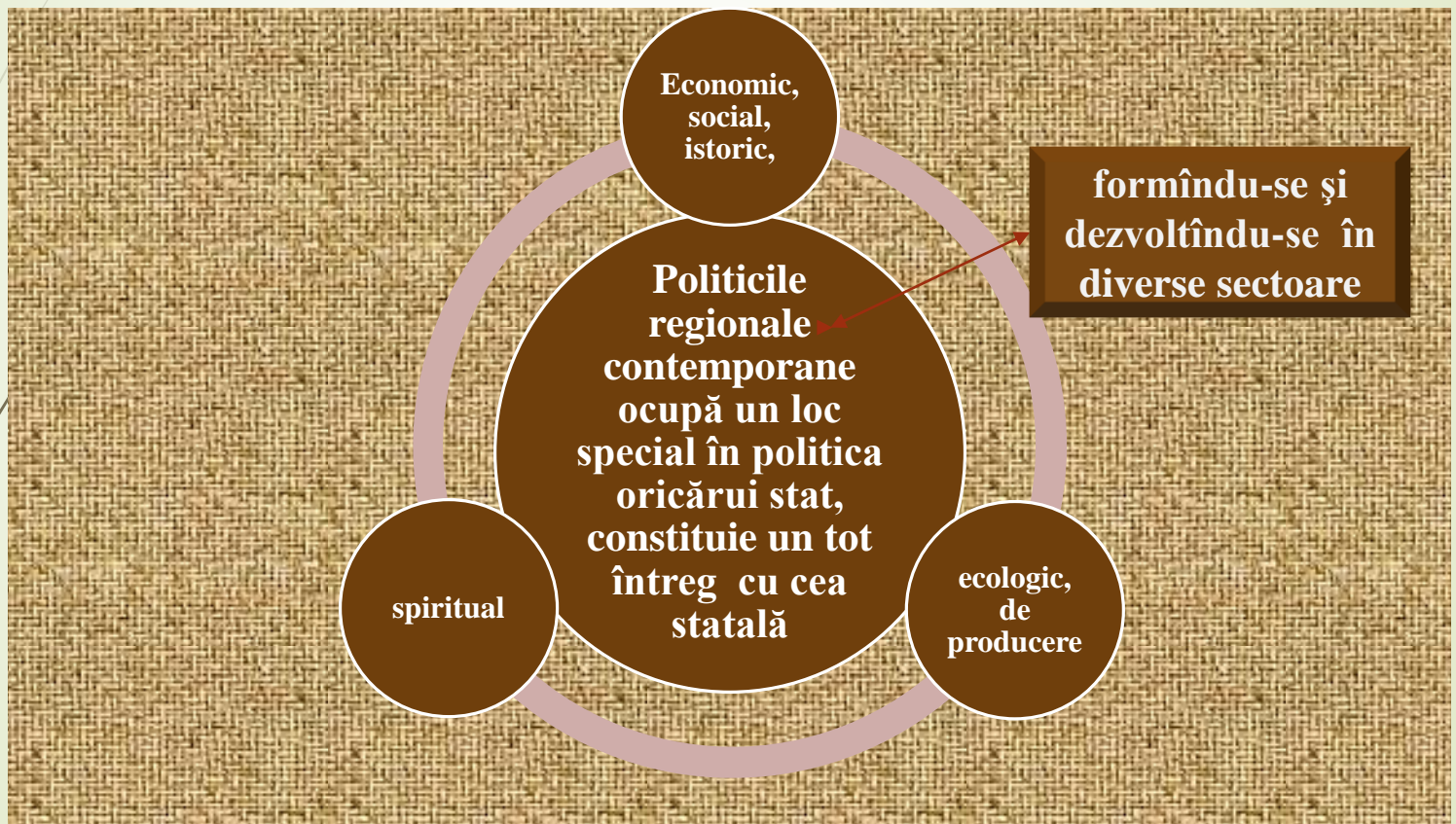
Gen al bibliografiei tradiționale și electronice

Domeniu de activitate bibliografică

Difuzare a informației despre regiune, ținut, localitate

**Asigurarea utilizatorilor cu informații despre regiune,
municipiu, instituție**

În prezent rămîne a fi de aceeași actualitate și importanță, poate chiar și mai pronunțată, în condițiile noilor reforme radicale, în care dezvoltarea regională deține un loc impunător.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- Bibliotecile cu potențialul lor informativ rămân a deține un loc prioritar în toate aceste structuri, realizând funcția de acoperire informațională a procesului de studiere multiaspectuală a ținutului natal, de difuzare a informației despre plai în țară și în lume.
- Activitatea etnografică ține în mod preponderent de cea a bibliotecilor naționale, regionale și municipale, dar nu este alogenă și bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior din teritoriu. Pentru o bibliotecă universitară obiect de cercetare etnografică poate fi istoria dezvoltării, devenirii instituției concretizată în monografii, articole, comunicări...
- Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a acumulat pe parcursul anilor o experiență complexă bine conturată în activitatea etnografică, exprimată în dezvoltarea colecțiilor, în crearea unui instrument informativ special cu titlul de *Fișier etnografic* cu colectarea literaturii despre Moldova, municipiul Bălți, Universitate în promovarea manifestărilor culturale, în servirea utilizatorilor, în elaborarea bibliografiilor și biobibliografiilor.

Subiectul comunicării este consacrat elaborării bibliografiilor etnografice cu prezentarea referințelor bibliografice despre municipiul Bălți și Universitatea sa, care își are o istorie constituită timp de aproape 50 de ani. Utilizatorul trebuie ajutat în selectarea și analiza documentelor.

Bibliografiile identifică, comunică și valorifică informațiile.

**Universitatea de Stat
„Alecu Russo” 65 de
ani de instruire și
cercetare (1945-2010)**

**Biblioteca și
bibliotecarii
universitari din Bălți
(4 ediții)**

**Bălțiul în bibliografia
națională și
internațională**

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- ▶ Bibliografia *Bălțiul în bibliografia națională și internațională* este de fapt o revenire la o bibliografie mai veche despre municipiul nostru cu titlul *Bălți: trecut, prezent, viitor* care nu a fost editată.
- ▶ Bibliografia actuală include mai bine de 3000 de titluri cu informații tradiționale. Are o structură tematică care pune în evidență toate aspectele dezvoltării municipiului cu o istorie destul de veche:
- ▶ *Generalități* cu informație ce ține de toate aspectele, orientările, direcțiile de evoluare a municipiului Bălți, cuprinsă în monografii, ghiduri, albume, enciclopedii, articole din publicații periodice.
- ▶ *Repere istorice* cu reliefarea aniversărilor orașului omagiate la 22 mai. Capitolul pune la dispoziția utilizatorului titluri de documente cu cele mai distinse și dramatice situații, momente prin care a trecut „capitala Țării de Sus”: primele documente care atestază geneza orașului; transformările, schimbările în evoluția orașului de-a lungul secolelor, anilor; zguduitorile evenimente din sec. 20.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- ***Religie. Biserici. Comunități religioase.*** Conține date despre istoria bisericilor din municipiu, despre misiunea bisericii la ora actuală.
- ***Organele de Stat și Drept*** informație despre administrarea publică locală, activitatea primăriei, a organelor juridice, problemele cotidiene cu care se confruntă poliția.
- ***Viața social-politică. Evenimente social-politice***
- ***Economia. Transport. Telecomunicații. Ocrotirea sănătății.***
- ***Asistență socială. Știință Învățământ Cultură Artă. Literatură. Sport***
- ***Personalități notorii bălțene,*** care și-au adus un aport considerabil la formarea imaginii mondiale a municipiului Bălți: savantul Valentin Belousov; actorii Boris Bechet, Mihai Volontir; lăutarul Costache Parno; pictorii Boris Anisfeld, Ștefan Florescu, Zinovie Sinița.
- ***Orașul Bălți în literatură și artă*** cu poezii, cîntece, schițe, opere de pictură.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- Menționam mai sus că obiectul de cercetare etnografică a bibliotecilor universitare îl constituie evoluția în timp a instituției, parte componentă a cărei este.
- Biblioteca Științifică USARB a acumulat o experiență impresionantă în elaborarea bibliografiilor consacrate Universității. Nu vom specifica activitatea de elaborare a bibliografiilor din colecția *Bibliographia Universitas* cu inventarierea patrimoniului științific universitar și a biobibliografiilor consacrate profesorilor cu contribuții esențiale în pedagogie și cercetare științifică, care își are istoria sa de desfășurare. Despre ea am relatat în mai multe comunicări.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- ▶ În comunicarea prezentă vom pune în discuție doar două bibliografii cu literatura de referință despre Universitatea bălțeană și Biblioteca ei.
- ▶ Sunt instituții de prestigiu din țară, promotori activi ai dezvoltării învățămîntului, cercetării științifice, valorificării resurselor umane.
- ▶ Prima tentativă vine din anul 1995, an jubiliar pentru Universitate. Bibliografia selectivă cu titlul *Universitatea „Alec Russo” - 50* informează utilizatorul despre diversitatea activităților, orientărilor, modalităților, direcțiilor ... aplicate în formarea specialiștilor timp de 50 de ani, diversitatea activităților, orientărilor, modalităților, direcțiilor ... aplicate în formarea specialiștilor timp de 50 de ani.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

La moment pe masa de lucru a angajaților din SICB se află fascicula a 3-a cu noi documente editate în ultimii 5 ani (2010-2015); unele din ele reflectă schimbările revoluționare în structura Universității. Bibliografia este prilejuită de aniversarea a 70-a de la deschiderea instituției.

Cea de a 2-a bibliografie cu referințe despre Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” are 4 ediții; 1995, 2005, 2010, 2015.

- ▶ Prima ediție a fost foarte selectivă, prezentând doar din cele mai expresive documente ce țin de activitatea Bibliotecii: bibliografii; agende, ghiduri, prospecte; din publicațiile angajaților; referințe despre bibliotecă și bibliotecari cu genericul: *Suntem văzuți apreciați în presă.*
- ▶ Ediția a 4-a este consacrată aniversării a 70-a a Universității. Este în proces de lucru. Se fac completări de înregistrări bibliografice ale publicațiilor bibliotecarilor și referințelor despre bibliotecă și bibliotecari din 2010 pînă în 2015.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- Cititorul va lua act de activitatea facultăților, catedrelor, de organizarea cercetărilor științifice, de activitatea culturală, de preocupările studenților în timpul studiilor, în vacanță, în orele de loisir. Inserează în jur de 830 titluri de documente de referințe.
- Revenim la elaborarea fasciculei a 2-a în 2010, an aniversar pentru Universitate – 65 de ani de instruire și cercetare. Include 1872 articole. Timp de 15 ani, mai bine de 1000 de documente consacrate Universității bălțene au văzut lumina zilei, reflectând schimbările, succesele realizate de Universitate la finele sec. 20 și începutul lui 21.
- Am păstrat structura primei fascicule, reamplasând capitolul *Cadre didactice universitare* printre primele din anumite considerente: de forța capitalului uman depinde capacitatea instituției în obținerea victoriei în toate ipostazele. Include indici auxiliari: nume, titluri, publicații în serie, care au găzduit articole despre *Alma-Mater* bălțeană.

Bibliografii etnografice: forme noi și tradiționale de prezentare

- ▶ Promovarea și difuzarea bibliografiilor, problema eternă, se rezolvă actualmente și prin aplicarea formelor tradiționale de popularizare, cât și prin prezervarea lor electronică.
- ▶ Mediul virtual oferă posibilități enorme care rezolvă probleme de timp, spațiu, cheltuieli financiare, difuzare rapidă.
- ▶ Integrarea bibliografiilor etnografice în circuitul electronic se face prin:
 - ▶ transferul bibliografiilor tradiționale în format electronic,
 - ▶ elaborarea bibliografiilor electronice.
- ▶ Pînă la moment bibliografiile elaborate de Biblioteca Universității „Alec Russo” din Bălți sunt postate pe Web-ul Bibliotecii, în Calameo. Pot fi vizualizate de oricine, oricînd și oriunde.

Concluzii

- **BIBLIOGRAFIA ETNOGRAFICĂ** este absolut indispensabilă dezvoltării societății, propășirii plaiului, țării ce se manifestă în dezvoltarea social-economică, culturală, dezvoltarea turismului, atragerea investițiilor străne, stabilirea relațiilor economice, culturale, științifice cu regiuni, localități similare din alte țări...
- În baza studiului realizat pot fi enunțate câteva direcții de remediere și fortificare a activității de elaborare a bibliografiilor etnografice:
- **PROPUNERI:**
- Sînt necesare studii teoretice și aplicative importante pentru dezvoltarea bibliografiei etnografice,
- este important de a stabili locul bibliografiei etnografice în peisajul national de bibliografie,
- este necesară funcționarea unui centru de coordonare a cercetării bibliografice locale cu o metodologie unitară ce ar influența calitatea ei exprimată, în mare măsură, în:
- filtrarea informației ; satisfacerea cît mai diversă a cerințelor de documentare,
- evitarea paralelismului, stabilirea unei posibile colaborări bibliografice în cercetare,
- efectuarea unui control bibliografic centralizat,
- digitizarea bibliografiilor, dezvoltarea proiectelor bibliografice la scară națională.

Referințe bibliografice

- ▶ BULUȚĂ, Gheorghe. Cercetarea și valorificarea bibliografiei locale. In: *Biblioteca*. 2007, nr. 3-4, pp.84-85.
- ▶ MORARU, Angela. Bibliografia locală - reper în procesul de integrare europeană . In: *Biblioteca*. 2001, nr. 2, pp.49-51.
- ▶ POPESCU, Cristina. Bibliografia imperativ al societății informaționale. In: *Studii de biblioteconomie și știința informării=Library and information science research*. 2008, nr. 12, pp.148-160.
- ▶ SCURTU, Elena, Anna Nagherneac. Cercetarea bibliographică: trecut, prezent și viitor=Bibliographic research. In: *Faina Tlehuci - 90 de ani de la naștere : colloquia bibliothecarius* : Colocviu, ed. a 1-a, 23 febr. 2013. Bălți, 2013, pp. 68-79.
- ▶ SIMONESCU, Dan. *Contribuții la istoria culturii românești*. Tîrgoviște : Ed. Bibliotheca, 2002.
- ▶ ȘUBĂ, Șerban. Valorile perene ale bibliografiei și cerințele societății informaționale. In: *Buletin ABIR*. 1999, vol. 10, nr. 4, pp. 12-15[citat 06 febr. 2015]. Disponibil : <http://abr.org.ro/www.abr.org.ro/BD%20full%20text%20Buletin%20ABIR/121.pdf>
- ▶ ГЛОТОВА, Валентина. Краеведческая библиография – ключ к раскрытию книжных фондов. В: *Мир библиографии*. 2006, nr. 4, pp. 21-23.